

ЖОВТІС Олександр Лазарович (05. 04. 1923, Вінниця — 09. 11. 1999, Алмати) — літературознавець, письменник, перекладач. Доктор філологічних наук (1975), професор (1980). Член СП СРСР (1958), Міжнар. ПЕН-клубу (1993). Закін. Казах. університет (м. Алма-Ата, нині Алмати; 1946), де й працював на каф. літ-ри 1948–71 (звільн. з політ. мотивів). Від 1978 — професор кафедри рос. і зарубіж. літ-ри Казах. пед. інституту (нині університет). Наукові дослідження: теорія літ-ри й віршування, творчість рос., казах., корей. та укр. письменників. Перекладав російською мовою з укр., казах., корей., англ. літ-р. У зб. «Эхо» (Алма-Ата, 1983) опублікував переклади окремих поезій М. Рильського, І. Драча, Д. Павличка; також видав з передмовою зб. «Веточка вишневая: Из украинской народной лирики» (Алматы, 1991). У його перекладі українською мовою вийшли зб. корей. класич. поезії «Ранковий спокій» (1986) і «Заграва» (1989; обидві — Київ), а також низка зб. перекладів російською мовою з казах. (Джамбул Джабаєв, Саїн Джумагалі, Музафар Алімбаєв, Султанмахмут Торайгиров, Абай, Магжан Жумабаєв) і корей. (Чом Чхоль, Мен Донук, Кан Тайсу, Кім Квахен, Лі Дон Не, Ен Сен Неп) поезій. Виступав на міжнар. конф. з проблем поетики та поет. перекладу у містах Лейден (Нідерланди, 1988), Токіо (1990), Прага (1992), Париж (1995), популяризуючи також укр. літературу. Актив. у

правозахис. русі Казахстану, від 1986 — заступник голови правління респ. товариства «Адилет» («Справедливість»), чл. Казахстан.-Амер. бюро з прав людини і дотримання законності (1993). Публікував статті на громад.-політ. теми, з історії укр. і світ. літ-р. Автор зб. оповідань та новел «Непридуманные анекдоты: Из советского прошлого» (Москва, 1995), «137 непридуманных анекдотов» (1999), «Рассказы» (2000) і поет. зб. «Единственная» (2001; усі — Алмати).

Основні праці

Ритмический строй русских переводов Т. Шевченко: (коломыйковый и колядовый стих в русских переводах) // Т. Г. Шевченко і слов'янські народи: Тези доп. міжвузів. наук. Шевченків. конф., 16–21 травня 1961 р. К., 1961; Общие принципы организации стиха Т. Г. Шевченко // Филол. сб. Мин-ва высшего и среднего спец. образования Казах. ССР. Алма-Ата, 1963. Вып. 2; Сила слова живого: Нотатки про ритмічну побудову однієї Шевченкової поезії // ЛУ. 1964, 21 січ.; Шевченковский четырехстопный ямб // Брат наш, друг наш: Сб. ст. Алма-Ата, 1964; Мастер раскрепощенного стиха // Стихи нужны...: Сб. ст. по теории поэт. речи. Алма-Ата, 1968; Шевченковский стих // Краткая лит. энцикл. Москва, 1975. Т. 8; Украинская народная силлабика и ее интерпретация в русских переводах // Славянский стих: Стихovedение, лингвистика и поэтика. Москва, 1996.

Рекомендована література

1. Рильський М. Ще раз про Шевченкову поетику: Відкритий лист до О. Л. Жовтіса // Рильський М. Зібр. творів: У 20 т. Т. 12. К., 1986;
2. Аксельруд І. Перекидав містки між національними культурами // Вінн. газ. 2000, 18 січ.;
3. Гаспаров М. Л., Кормилов С. И., Матяш С. А. Памяти А. Л. Жовтіса // Филол. науки. 2000. № 2;
4. Аксельруд И. Александр Лазаревич Жовтіс: (Вместо некролога) // Ренесанс. 2000. № 3.

Р. І. Доценко, В. С. Бородін, Т. В. Клиненко

Бібліографічний опис:

Жовтіс Олександр Лазарович / Р. І. Доценко, В. С. Бородін, Т. В. Клиненко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-18199>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).